

FEMADÁČEK

ROČNÍK 3

DNE 14.9. 1996 ČÍSLO 2

Jak se Vám líbí Dráček Femadáček?

Řada národních přehlídek má svůj symbol. Šaška v Třebíči, Krakonoš ve Vysokém a pod. Pořadatelé Femadu nechtěli zůstat pozadu, a tak se přemýšlelo, hledalo, diskutovalo a je zákonité, že s nápadem přišel, kdo jiný než dětský divák - vnuk paní Alexy Šváchové - Martin. Nejprve to byl dinosaur, až se dopracoval k vítěznému nápadu, k tříhlavému dráčku Femadáčku. Nápad výtvarně zpracovala paní Alexa Šváchová a realizoval jej pan František Bezucha. Líbí? Nám ano!

- áček

NA NESČETNÉ DOTAZY ohledně paní Daniely Fischerové sdělujeme a potvrzujeme, že opravdu není a letos ani nepřijede na FEMAD. Lektorské obsazení Semináře A platí dle Propozic /D' Artaman/, ne podle programové brožury FEMAD.

NOVINKA - Pokus o cílenou anketu

Anketa bude anonymní - chcete-li inkognito. Tázání označí tři inscenace, které budou pro ně "NEJ".

Tázání budou:

A - Děti ze seminární skupiny a z diskusních skupin

B - Odborný tým FEMAD - lektori přítomní na obou víkendech

Každý víkend se hodnotí zvlášť a po obou víkendech se sumarizuje. Vyhodnocení se bude dělat procentuálně na základě toho, která inscenace kolik hlasů dostane.

Seminář A:

Alena Urbanová, dramaturgyně (nikoli dramatička!), Vladimír Zajíc, dramaturg, a Josef Valenta jako zástupce "psychologů-laiků" (rozuměj laiků, co se týče divadelního vzdělání - podle vlastního tvrzení dotyčného). Účast diskutujících hojná, po počátečních rozpácích rozprava jakžtakž rozprouděna.

Divadýlko POLI Hradec

Králové, Byl jednou jeden...

Maňáskové divadlo, nikoli rakvičkárna. Inscenace stavěná na kontaktu s divákem - problém: ti, kteří seděli od desáté řady dál, měli smůlu. Na třech pohádkách (Budulínek, Perníková chaloupka, Červená Karkulka) vysledována cesta

od klasického přístupu k pohádkovému příběhu až k jeho určité transformaci - a to jak v oblasti zacházení s dějem, tak v oblasti prostředků. Úvaha o tom, jaké věkové kategorii by mělo - a mohlo - být představení určeno, nakolik děti znají klasické pohádkové schema a jsou schopny ocenit posuny a odchylky od něj (viz komentář dále). Pochybnosti vznikly v souvislosti se zacházením s proporcemi - pro některé byly tři pohádky tak akorát, pro někoho méně by bylo více (podle názoru "psychologa-laika" souvisí s individuální schopností udržet se ve stavu pozornosti). Okrajově zmíněno: Únosnost hlasu jednoho z účinkujících (dvojí pojmenování téhož - "deformace hlasu" podle jedné divačky a "hlasová stylizace" podle pí Urbanové). Čtvrtá stěna mezi jevištěm a hledištěm u tohoto typu představení - ano či ne? (Podle většiny zúčastněných "dětská reakce - dobrá reakce"). A konečně - je možné vnímat paličku jako freudovský symbol? (Bez komentáře.)

Diskuse o obou inscenacích DS HOP-HOP z Ostrova probíhala víceméně souběžně, posunula se do konfrontační roviny. V souvislosti s nimi byly položeny otázky, staré asi jako divadlo pro děti samo: Stavět inscenaci dětí, které hrají pro děti, na spontaneitě či na "trénovanosti", tedy technice? Kdy nastává moment, kdy do spontánního projevu dětí musí vstoupit režisér? A jak se vyvarovat nebezpečí, že hrající děti se stávají "cílem" a přestávají být "prostředkem"? (V uvozovkách pro nedostatek jiného pojmenování). "Nemocnici" vytykána přílišná lyrická předloha, u "Acylypírínků" vyzdvihovány tématicky fungující mizanscény.

- zapsala raK -

Komentář k diskusi v semináři A

"- Je dětem bližší svět tajemných a kouzelných pohádek a nadpřirozených bytostí nebo svět tzv. moderních pohádek, v nichž vystupují postavy, které mohly poznat ve svém okolí?"

Především záleží na věku. Zatímco dítě předškolního a mladšího školního věku dává přednost pohádkám, starší školáci potřebují konkrétní příběhy ze života, na nichž se učí řešit konkrétní situace, se kterými se sami mohou potkat. Dospívající mládež pak potřebuje buď příběhy identifi-kační - kde může najít obdivovaného hrdinu, splňujícího požadavky na ceněné vlastnosti - nebo představení už více verbální nežli obrazová (recese či poesie). Vezmeme-li vývojové požadavky, malé dítě si dělá v hrubých obrysech orientační mapu života a sebe sama - starší školák potřebuje řešit samostatně konkrétní úkoly své socialisace a dospívající si potřebuje postavit cíl a zároveň ochutnat své vlastní tvořivé zásahy do přejatého životního scénáře.

Když pohádka - tak probiha pohádka, která má svá závazná pravidla a experimentovat s nimi je něco jako přeházet z rozmaru dopravní značky na silnici. ... Přimlouvám se, abychom dětem - těm dětem pohádkového věku - poskytli klasické pohádky, kde dobro je odměněno a zlo potrestáno, vše se děje ve jménu lásky, je tam zastoupena jak mužská, tak ženská složka a hynou jen obludy a bytosti dostatečně nelidské. Je možno spoléhat na plody dobrých skutků a v nouzi nejvyšší přichází na pomoc dobré kouzlo, který si hrdina svými skutky zasloužil. Hrdina pak není Superman, ale roste, chybuje, zraje, nachází sebe i druhé.

Až teprve, když toto schema, tato mapa je tak samozřejmá, že děti se už začínají nudit tím, jak umí předvídat konec, můžeme začít experimentovat a s pohádkou si začít hrát. Případá mi velmi moudrá původní myšlenka Arabely, jak naše experimenty s pohádkami ohrožují pohádkovou říši a tím zpětně i náš svět. Jenomže kdy nastává čas na hraní si s pohádkou, když mnohé děti znají jen ty televizní, už popletené příběhy a čisté pohádkové schema nemají..."

... a kdo chce vědět, jak je to dále, necht' si zakoupí knihu Ivany Veltrubské "Divadlo očima dětí", jež je takových a podobných myšlenek, postřehů a reflexí plná - k dostání v prodejním stánku ARTAMA... - raK-

Seminář B:

Představení *Divadylka POLI* vyrůstá z principu hry divadla na divadle. Základní principy takovéhoho antiiluzivního divadla vyžadují inven-ci interpretů a v případě pohádkových příběhů také jejich znalost dětským divákem. Otázkou je, zda takto vytýčený smysl byla naplněn. V debatě

dospělí přivítali posun pohádek. Domnívají se, že i děti tento princip přijmou, pokud znají původní předlohy. V tomto směru je velmi důležitá věková adresnost inscenace. Pro děti předškolního věku musí z toho, co viděly, vzniknout zmatek.

Princip inscenace, jak byla předvedena, vyžaduje jasné vymezení a pojmenování "kdo je kdo". V tomto směru nebylo hned zřejmé, jak je to v případě dvou dědečků. Kdo je ten druhý?

Nápaditost, vynalézavost v užití prostředků v typu daného divadla hraje významnou roli. Funguje přesně tam, kde jsou užity přísně po smyslu. Žel, inscenátoři se v mnoha případech uchýlili k jejich opakování, nerozvíjeli daný princip, aby se téma vyvíjelo a obohacovalo.

Porušení žánru a stylu, dané na začátku, vede k nedůslednosti a zmatku. To se projevuje zvláště v "Karkulce", kde posun do pozice dospělého, chlapského vede až k jisté životní drsnosti, která je pro děti nepřijatelná.

Při rozboru "*ubřečených nemocničních oken*" se zvláště debatovalo nad žánrem představení. Padaly termíny jako "dramatizace recitačního pásma", v níž se postrádal jasně čitelný příběh, který by držel divákovu pozornost. Definice "pocitové story" zřejmě více vystihuje nejen záměr režisérky, ale hlavně děvčat, která si hrou ověřují své životní téma. Hrají nejen pro sebe, chtějí ho sdělit i jiným.

Definice žánru jako "vyprávěné divadlo s lyrickým obsahem" zřejmě nejlépe vystihuje to, co jsme viděli. Pro plné zaujetí divákem bylo by ku prospěchu, kdyby se pracovalo více s divadelním ztvárněním konfliktu. Tento, jak se zdá, tam chybí.

Rozpaky v určení žánru vyústily také v termín "poetické mlžno" - autor Milan Schejbal.

Oproti předchozí inscenaci u "*Acylpyrínků*" precizně fungovala komunikace s divákem. Kluci byli přesvědčiví, napětí bylo funkční, mělo svůj jasný tvar. Kluci věděli, kdo jsou, kde jsou a co tam dělají. Připomínala se i jistá nadsázka, která je jim vlastní, oproti děvčatům, která jsou přece jen dál ve vnímání světa kolem sebe. Vyzdvíženo bylo i vedení kluků v rámci daného stylu a žánru, v němž pak jejich chování působilo jako svobodné, uvolněné.

Nutno však konstatovat, že poměrně velký čas byl věnován inscenaci "Byl jednou jeden..." oproti dětskému souboru HOP - HOP. Bohužel nedošlo k bližšímu dramaturgickému pohledu na všechny tři předlohy, z nichž bezesporu zvláštní zřetel by zasloužili právě Smoljakovi "Acylpyrinci".

ANKETA

ANKETA

Na Divadelní Třebíči v letošním roce jsem se ptal některých vedoucích souborů na problematiku ochotnického hnutí v současné době. Na vybrané otázky někteří z nich odpovídali takto:

"Co chybí ochotnickému hnutí? Co by měl dělat SČDO?"

Pavel Trdla z Mladé scény z Ústí nad Labem:

Ochotnickému hnutí chybí větší pochopení ze strany státu a jeho orgánů až po místní úřady. Bohužel, promítá se to zvláště do sféry divadla pro děti. Ochotnické divadlo se z jejich pohledu jeví jako úzký zájem úzké skupiny lidí. Organizace přehlídek jen z pozice amatérské se stává velkou zátěží.

Ochotnická organizace, SČDO, by se měla starat, věnovat větší péči zajišťování finančních prostředků, shánět sponzory, mecenáše a vytvořit tak fond pomoci členským souborům a přehlídkám. Soubory si totiž ve většině případů musí hradit všechno. SČDO by měl vyvinout maximální úsilí, aby se přehlídky mohly konat.

ing. Jaroslav Vondruška z Libice nad Cidlinou:

Nestabilizace normálního života se výrazně podepisuje i na stromu ochotnického hnutí. Lidé hledají sami sebe, není čas na vedlejší aktivity. Jistá zlepšení se projevují, situace není tak zlá jako před třemi lety. Chybí zvláště stabilizace členské základny.

SČDO by měl pomoci souborům v informovanosti a ochotníkům v tom, co se děje v ochotničině. Nedaří se nahradit to, co fungovalo za dob KKS a OKS.

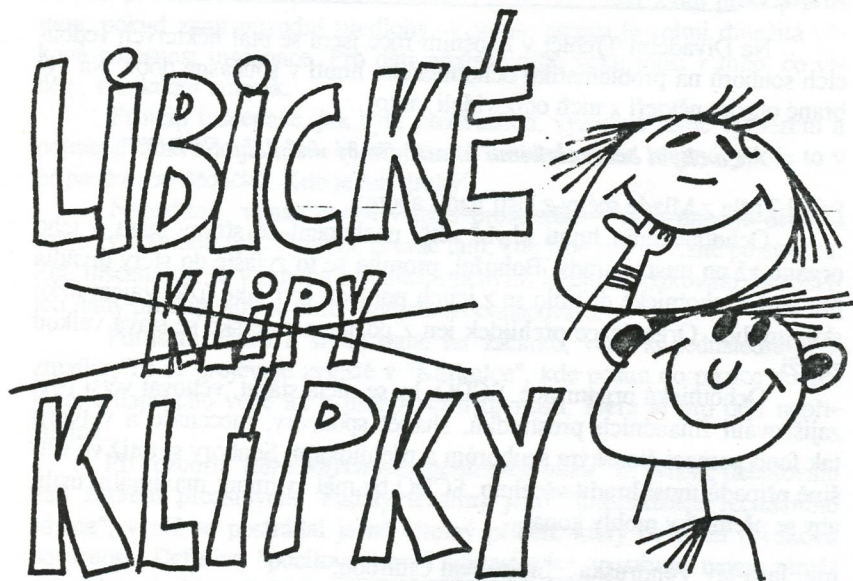
Měl by se vydat seznam her, kdo co kde má, aby se informace dostaly těm, kdo o ně mají zájem.

Zeptali jsme se:

Jaké jsou Vaše pocity?

Jsem tady v Libici poprvé a jsem ráda, že tady potkávám řadu známých lidí. Chci říct dobrých lidí. Nakonec divadlo dělají ve většině jenom dobří lidé. Cení si možnosti podívat se na divadlo pro děti jak u amatérských, tak profesionálních souborů. Beru to jako nabídku pro agentážní činnost, kterou provádíme v našem kulturním středisku. Očekávám, že tu uvidím dobrá představení.

(Dotyčná osoba si přála zůstat v anonymitě. Po skončení první části FEMAD se zeptám, jak se její představy naplnily.) - ptal se Dušan Zakopal -

Sedím v klubu s Jardou Vondruškou starším a povídáme si o změnách, ke kterým zde došlo.

Co se tu, Jardo, dělo?

O stavebních úpravách jsme uvažovali již před loňským FEMADem, ale neměli jsme čas, a tak jsme se do toho pustili v červnu letošního roku. Bouralo se, přestavovalo, malovalo, natíralo. Problém bylo letošní mokré léto. Tady v suterénu vše špatně vysychalo. Ale nakonec se dílo podařilo. Kuchyňka získala větší prostor, výdejní okénko a celý prostor jaksi zkulturněl.

Kolik Vás na této akci pracovalo?

Někdy jeden, někdy deset, ale odpracovalo se dvacet pět směn, mám o tom přesné záznamy. Hlavně, že jsme to ve středu dotáhli do konce a dnes můžeme otevírat. Velkou zásluhu na akci má i obecní úřad, který nám poskytl stavební materiál.

-áček

Od zdroje, který nechce být jmenován:

Při zahajovacím pracovním "rozdělení" - čepobití - se prokázaly jisté početní nesrovnalosti mezi vedoucími údy FEMAD J.V. a P.H. Jde o dvacáté první či dvacáté druhé čepobití? Očití svědkové se žádají, aby příslušné číslo sdělili v baru paní Helence.

U nejmenovaného P.H. (ten s berlci - o jeho zranění se píše na jiném místě) se jistá početní absence projevila již při sčítání přítomných čepobijců. Jak se ukázalo, ne a ne se dopočítat, neboť čísla v pohybu mu dělají jisté potíže.

-pal

Víte, že Pavel Hurych přivezl nejen osvětlovací techniku, se kterou bude kouzlit v sokolovně, ale také dostatek sádry. Nepříjemné je, že mu ji lékaři uplácali kolem zlámaného kotníku.

-áček

Dnešní (sobotní) menu v Divadelním Klubu dnes vaří bráška Láďa!

- Jarní polévka - v podzimním kabátu v Libici nad Cidlinou
- V-ostře tousty - od ségry Hanky
- Čínské palačinky - s domácí rybízovou marmeládou (vařila ji ségra Věrka alias Hůška)

Nejmenovaný P.H. má problémy s čísly. Včera v noci, či přesněji řečeno dnes nad ránem (kohouti ještě nekokrhal, ale doba již pokročila), zazuřila dole v klubu nad sklenkami dobrého moku diskuse na téma "je tento FEMAD desátý nebo již jedenáctý?"

Krveprolití, k němuž se pomalu schylovalo, zabránil J.V., jenž obtavě spěchal nočními ulicemi Libice, aby přinesl přesnou informaci, jak to tedy vlastně je. Takže, vážení návštěvníci FEMAD, aby bylo jasno - tento ročník je skutečně desátý, a tudíž jubilejní, a tudíž se bude slavit a bude to veliké!!!

- raK -

DRAŽÍ FEMADÁCI !
BUDU MOC VZPOMÍNAT
OCITL JSEM SE V TAKOVÉM
JEDNOM KOLE, ŽE *
MĚ NĀK...
Váš morava

Vážení přátelé, účastníci FEMAD, myslím, že mluvím, píši a cítím za všechny, když zveřejňuji upřímný pocit strádání. Velice postrádáme pana primáře MUDr. Václava Moravu. Femaďáček - jak jste si jistě povšimli - má novou tvář a přesto, že pan doktor není fyzicky přítomen, jeho duch (i neduhy kreslířské) jsou víc než fakticky přítomny i na letošním FEMAD. Za všechny účastníky mu posíláme vřelý srdečný pozdrav a ještě vřelejší poděkování za letošní grafické příspěvky.

- FEMADáci -

Zpravodaj 24. ročníku FEMAD v Liblci nad Cidlinou 13.-15. a 20.-22 září 1996

Vydává nákladem 100 výtisků z pověření Přípravního výboru FEMAD 96 redakční rada ve složení: odpovědný redaktor Mgr. Ludvík Horváth, redaktori: Petra Kohutová, Petra Ryčecká, Ing. Dušan Zakopal, Vlastimil Ondráček, technická spolupráce Jaroslav Vondruška mladší, grafika a ilustrace: MUDr. Václav Morava

Cena : 2,- Kč